

Branislav Fábry: Pandemický vládny chaos netvorí iba Matovič

- CZ24 News | 9. července 2021

SLOVENSKO: Podľa očakávania, aj tento rok to vyzerá tak, že slovenská vláda sa nedokáže vyrovnat s pandémiou koronavírusu COVID-19. Vláda nemá plán, ako čeliť aktuálnym výzvam, neustále improvizuje, právna úprava je nepredvídateľná a výroky rôznych predstaviteľov vládnej koalície si vnútorne odporujú. Iracionalita rozhodovacích procesov má dopad na ďalšiu likvidáciu právnej istoty a ďalších princípov právneho štátu. Nefungujú však ani výhovorky, ktoré vládni politici používali v minulom roku. Mnohí z politikov, najmä zo strany SaS, sa tradične pokúšajú používať výhovorku o iracionálnom správaní I. Matoviča ako o príčine chaosu. Jeho kroky sú skutočne iracionálne, avšak po odchode I. Matoviča z funkcie premiéra už táto výhovorka stratila presvedčivosť. Za aktuálny chaos a nezmyselné kroky vládnej koalície treba brať na zodpovednosť iných!

Dovolenka pri mori?

Jedným z hlavným nástrojom na predchádzanie šírenia pandémie v jesenných mesiacoch by mala byť **zdržanlivosť občanov pri cestách do zahraničia**. Ešte v júni minister [V. Lengvarský pred kamerami odporúčal občanom](#), aby tento rok do zahraničia na dovolenku necestovali. V mimoriadnom vystúpení v RTVS sa vyjadril, že sa netreba nechať „učičkať“ falošným pocitom bezpečnosti. Pripomenul, že situácia je vážna a v zahraničí pribúdajú v súvislosti s nákazlivejším

delta variantom denne nové prípady a opäť sa plnia nemocnice. Obava, že práve slovenskí turisti by mohli priniesť nové varianty koronavírusu a byť tak príčinou rýchleho nástupu tretej vlny pandémie, bola zrejme myslená vážne. Lenže ak minister chcel v RTVS apelovať na verejnosť, aby cestovanie obmedzila, treba, aby apeloval aj na vládnych politikov, z ktorých viacerí ministrov apel odignorovali. Takto konali aj najvyšší zdravotnícki funkcionári z jeho vlastnej koalície.

Za závažné považujem vyjadrenia J. Bittó Cigánikovej v TA3 (1:28:14), ktorá na otázku kam pôjde v lete na dovolenku reagovala: *„Áno, áno, priznám sa, už teda minulý rok sme neboli, takže zoberiem tento rok, mali sme veľmi ťažký rok v rodine, takže zoberiem deti k moru.“* Lenže ak apel ministra V. Lengvarského stráviť letnú dovolenku doma odignoruje aj **predsedníčka Výboru NR SR pre zdravotníctvo**, kto iný má ministrove odporúčania ešte brať vážne? Argument o ťažkom roku by pritom mohla použiť väčšina ľudí na Slovensku, ktorí sa museli uzavrieť do lockdownu a nemohli si užívať výnimky na voľný pohyb od J. Mikasa (aj ten bol v Chorvátsku). Nehovoriac o tom, že pre mnohé slovenské deti je dovolenka pri mori vzácnejšia než pre poslanecké deti. Po dovolenkách J. Bittó Cigánikovej a J. Mikasa by mal minister V. Lengvarský ich konanie verejne odsúdiť alebo svoj apel na dovolenku doma odvolať. Je totiž nemorálne, žiadať od občanov SR niečo, čo ostentatívne ignorujú hlavní funkcionári v oblasti zdravotnej politiky v SR. Žiaľ, tristná realita z minulého roku sa opakuje: jedny pravidlá platia pre masu, iné pre papalášov.

Informačná kampaň?

Ďalšou vážnou témou, o ktorej sa stále viac diskutuje, je **problematika nízkej zaočkovanosti v populácii**. Práve kvôli nej sa hovorí o potrebe informačnej kampane. Informačná kampaň však skrýva viaceré riziká. Predovšetkým treba konštatovať, že snaha rozbehnúť podobnú kampaň prišla neskoro, navyše, v atmosfére, ktorá nie je naklonená racionálnemu dialógu. Z hľadiska racionálnej kampane považujem za problém, že MZ SR vsádza na ľudí ako J. Goda, ktorý do problematiky vnáša neprijateľnú mieru polarizácie, napr.: *„Chceš skončiť v nemocničnej izbe s prekonšpirovaným náckom, Harabinovou fanúšičkou a so živým obdivovateľom Ľuboša Blahu?“* Informačná kampaň by sa v žiadnom prípade nemala zmeniť na jednostrannú iracionálnu propagandu a priestor by mali dostať aj názory, kritické voči očkovaniu na COVID-19. Ja osobne som zaočkovaný, avšak registrujem aj seriózne výhrady ľudí, často skúsených lekárov, ktorí očkovanie odmietli. Nie je bez zaujímavosti, aká veľká časť zdravotníkov nie je dodnes zaočkovaná. Títo ľudia pochádzajú z profesií, ktoré sú o chorobách dosť dobre informované a je zrejme, že na nich nebudú skratkovité mediálne tvrdenia o „prekonšpirovaných náckoch“ stačiť.

Taktiež si treba uvedomiť, ako veľmi informačnej kampani škodia **nepravdy šírené na podporu očkovania**, ktorých nie je vôbec málo. So zdesením som napr. počúval nedeľné vyjadrenie J. Bittó Cigánikovej v TA3 o vedľajších účinkoch vakcíny od AstraZeneca (1:09:12): *„... oveľa väčšiu šancu mám, že na môj dom dopadne lietadlo, než že dostanem krvnú zrazeninu.“* Koľko sa však na Slovensku evidovalo lietadiel, ktoré dopadli v roku 2021 na obytné domy? Žiadne... A koľko sa na Slovensku objavilo krvných zrazenín ako následok vakcín? Čosi podobné platí aj v globálnom rozmere: za rok 2020 bolo vo svete dokopy 90 leteckých nehôd a [v roku 2019 až 135](#). Prípady, keď lietadlá dopadli na nejaký dom, sú však aj spomedzi týchto havárií extrémnymi výnimkami, ktoré sa dajú spočítať na prstoch. Naopak, krvné zrazeniny ako následok vakcíny od AstraZeneca sa objavujú v úplne inej kvantite. Prípadov krvných zrazenín po očkovaní je pritom zrejme viac, než sa vykazuje, pretože mnohí pacienti, ktorí mali ľahší priebeh, lekára vôbec nenavštívili. Na rozdiel od pádov lietadiel je tiež ťažšie evidovať príčinnú súvislosť medzi vakcínou a zrazeninou a aj to má dopad na štatistiky. Kto takto neseriózne preháňa, ten celú informačnú kampaň o očkovaní veľmi zhadzuje.

Tvorba pravidiel a právny štát

Vážnym problémom pri súčasnej vládnej koalícii je informačný chaos. Ten je výsledkom toho, že sa často porušujú základné princípy tvorby práva... Smutným evergreenom je prijímanie zákonov v **skrátenom legislatívnom konaní**. Zákony sa prijímajú tak rýchlo, že poslanci, ktorí ich schvaľujú v NR SR, už úplne rezignovali na skúmanie toho, o čom vlastne hlasujú. To bol zrejme problém aj pri pripravovanej novele zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, ktorý sa týkal rôznych výhod pre zaočkované osoby. V situácii legislatívnej smršte si predstavitelia Sme rodina na rokovaní vlády asi ani neuvedomili, o čom hlasovali a zrejme až z reakcie kritikov návrhu zistili, že sa v texte objavujú úplne neprijateľné pasáže. Preto nakoniec návrh nepodporili. A tak prišlo k chaosu, na ktorý doplácame všetci. Aj problematika COVID preukazov je plná ďalších problémov a nepripravené predpisy viedli k takému administratívne chaosu, ktorý vážne ohrozuje akúkoľvek právnu istotu v štáte.

Legislatívny chaos potvrdzujú aj masové **protesty pri zavieraní malých hraničných prechodov**. Bolo jasné, že toto opatrenie prinesie mnoho problémov pre ľudí, ktorí dané prechody využívajú a že kvôli tomu budú aj protestovať. Keď sa protesty objavili, reakcia vládnej moci bola, že nespokojní ľudia majú prísť na ministerstvo alebo vládu a presvedčovať tam odborníkov. Nakoniec prechody otvorili. Súčasná vládna moc teda postupuje metódou pokus-omyl. Najprv sa prijímajú nové právne akty a potom sa čaká na reakciu verejnosti, čo tá znesie. Ak právny akt vyvolá pobúrenie, tak sa začne diskutovať o jeho zmene a hľadajú sa alternatívne možnosti právnej regulácie. Lenže presne toto je spôsob, akým sa právo tvoriť nemá. Zjednodušene povedané, pri tvorbe právneho predpisu treba najprv zistiť, aké výnosy a náklady môže priniesť konkrétny právny akt, vypočítať si výhrady potencionálne dotknutých subjektov a až potom urobiť rozhodnutie, na ktorom bude vládna moc trvať – a to aj napriek protestom. Vo svete existuje množstvo manuálov, ktoré definujú spôsoby, ako tvoriť právo a určitým vodidlom sú aj niektoré slovenské texty. Paradoxom je, že dnešní tvorcovia predpisov ich čítali pred voľbami, keďže si do predvolebného programu napísali množstvo populistických fráz o „transparentnom a otvorenom vládnutí“. Po voľbách však tvorbu práva úplne ziracionalizovali.

Hoci na Slovensku princípy právneho štátu nikdy nefungovali presvedčivo, rozhodovacie procesy v súčasnosti vytvárajú perspektívu zmeny fungovania štátu. V predpisoch a opatreniach sa nielen že nedá vyznať, ale je vôbec otázne, či má ešte zmysel ich vôbec čítať. Vládna koalícia už racionálne nedokáže právo tvoriť, a preto jej možno odporučiť len jednu vec: **nech si pri každom novom predpise predstavia výmenu rolí**. Nech si predstavia, že by sa v pozícii dotknutých subjektov ocitali oni sami. Taktiež by sa mali zamyslieť, ako by sa im páčilo, keby k moci prišla iná vláda a začala tvoriť právo spôsobom, ktorý na Slovensku zaviedli. Hovorili by prinajmenšom o zločinnom režime...

Zdroj: noveslovo